

Pasningsvejledning for jordegern

1. Dyreart

Sibirisk/asiatisk jordegern ((*Eu*)*Tamias sibiricus*); Canadisk/østamerikansk jordegern (*Tamias striatus*)

2. Fuldvoksen størrelse

Sibirisk jordegern bliver 12-17 cm og canadisk jordegern op til 19 cm (uden hale). Vægten er ca. 50-150 g.

3. Forventet levealder

Jordegern bliver i naturen typisk omkring 3 år, men i fangenskab bliver de ofte ældre fra 6-8 år eller mere.

4. Anbefalet størrelse og indretning af anlæg eller bur

Jordegern er dagaktive, lever i større kolonier og graver store underjordiske gangsystemer, hvori hvert individ har sit eget delterritorium til skjul, rede og vinterforråd. De er endvidere dygtige klatrere.

Jordegern kan holdes både inde og med visse hensyn ude. Anlægget skal være minimum H200 x D80 x B150 cm pr. individ. Ved flere individer sammen skal der være plads nok til, at de hver især kan opretholde et delterritorium. To-tre sider skal afskærmes for at give beskyttede områder. Maske-/tremmestørrelsen skal være max 2 cm, så dyrene ikke kan komme i klemme eller undslippe. Anlægget skal sikres nedadtil, så dyrene ikke kan grave sig ud, og placeres uden for træk og konstant, direkte sollys (altid med skygge og skjul). Der skal være rigelige klatremuligheder (grene, hylder, reb, stammer m.v.). Hvert individ skal have mindst én redekasse (ca. H15 x D20 x B25 cm; indgangshul 3-4 cm; aftagelig låg/side for rengøring), gerne nedgravet. Ved flere individer placeres kasserne langt fra hinanden. Tørt hø, bløde høvlspåner, løv eller mos skal gives jævnlige som redemateriale. Bundlaget skal være tørv, pesticidfri jord eller strøelse til små pattedyr (aldrig sand) i et tykt lag, der giver mulighed for at grave og jordbade.

5. Særlige pasningsbehov, herunder særlige krav til temperaturforhold

Jordegern går i vinterhi, hvis temperaturen følger årstiden, og vågner kun kortvarigt for at spise. I opvarmede anlæg vil dvalen ofte udeblive (aktivitetsniveauet falder blot lidt). I udeanlæg skal der altid være adgang til et frostfrit rum, mulighed for at grave dybe gange (>1 m dybt), samt rigeligt redemateriale.

Anlægget tømmes for ekskrementer, og frisk foder og vand gives dagligt. Foder- og vandskål rengøres, og bundlaget (inde) skiftes mindst en gang ugentligt. Bur og inventar skal rengøres mindst en gang om måneden. Lugter redematerialet i redekassen, skal den tømmes og evt. rengøres, og nyt redemateriale gives.

6. Stimulering og behov for motion

Jordegern er meget aktive og kræver et rummeligt anlæg med rigeligt aktivitet, grave- og klatremuligheder. Foderet skal være varieret og gemmes rundt i anlægget og i udfordrende beholdere. Jordegern skal håndteres forsigtigt og roligt med hul hånd. Hold aldrig i halen, da huden i værste fald kan falde af. Yngre dyr kan gøres tamme og lære at komme på kald ved hjælp af træning. De kan finde på at bide i forsvar.

Jordegern er gode klatrere, men opholder sig som regel på/nær jorden. Jordegern er aktive og pladskrævende.

7. Fodring

Jordegern æder både planter og dyr. I løbet af efteråret opbygges et vinterforråd. Som grundfoder gives en blanding indeholdende frø, nødder og tørrede insekter. En hjemmelavet blanding skal bestå af 40 % solsikkekerner, 25 % hvede, 25 % havre og 10 % blanding af hirse, nødder, agern, bog og hyben. Som supplement gives insekter, orme, usprøjtet og vasket frugt og grønt (f.eks. æble, mælkebøtter, broccoli, tomat, bladselleri, porre, gulerod, roer), hårdkogt æg og lidt fedtfattigt

kød. Hold igen med fedt- og sukkerholdige fødeemner (f.eks. nødder, melorme, søde frugter) og undgå klistrende frugter (bl.a. banan). Nødder (ikke mandler), gerne med skal, kan gives som godbid. Foderet bør være varieret og afvekslende fra dag til dag. Kalk- og vitamintilskud strøs over foderet, og en saltsten og kalksten skal være tilgængelig.

8. Sociale behov

Jordegern lever naturligt i større kolonier, hvor hvert voksent individ har sit eget delterritorium i de underjordiske gangsystemer. I vinterperioden kan sibirisk jordegern dog ses at sove sammen parvis. Individet forsvarer sin hule mod artsfæller og markerer territoriet med urin og duftstoffer. Jordegern kommunikerer foruden ved lugt primært med forskellige lyde. Jordegern kan evt. holdes sammen i par af samme køn, hvis de er vokset op sammen eller helt unge ved sammensætning. Sammensættes voksne dyr, vil de oftest slå. Nogle individer vil aldrig acceptere hinanden, selv i store anlæg. Ved flere dyr sammen er det vigtigt med meget plads og masser af skjul. Holdes jordegern alene, skal de på anden vis jævnligt have kontakt med artsfæller for at kunne udvise naturlig social adfærd (f.eks. anlæg ved siden af hinanden, avl).

9. Formering, yngelpleje og eventuel neutralisation

Begge arter yngler i det tidlige forår og evt. igen om sommeren. Hannen parrer sig med flere hunner. Ved sammensætning til parringsforsøg er det vigtigt, at de er i brunst og kender hinandens lyde og dufte (sæt deres bure tæt på hinanden i februar-marts), og at det sker på neutral grund eller i hannens bur med masser af skjul og under konstant opsyn. Parret skal adskilles umiddelbart efter parringen.

Drægtighedsperioden er ca. 31-40 dage (kortest for canadisk jordegern). Hunnen føder som regel om natten i sin redekasse (rigeligt redemateriale skal være tilgængeligt op til fødslen). Kuld størrelsen er typisk 3-6 unger, dog op til over 10. De nyfødte unger er nøgne, blinde og vejer ca. 3-4 g. De bliver i reden de første ca. 4-6 uger, hvorefter de går på opdagelse og spiser lidt fast føde. De dier hos moderen til ca. 7-8 ugers-alderen, hvorefter de forlader reden helt. Hunnen kan blive særdeles aggressiv, når hun har unger. Ungerne skal fratages som 8-12 uger gamle. De er fuldvoksne i ca. 3-måneders-alderen og kønsmodne året efter.

10. Typiske tegn på sygdom og nedsat trivsel

Mindre sår og hudafskrabninger (grundet høj aktivitet, leg, evt. bid fra artsfæller) heler normalt af sig selv (brug evt. salve fra dyrlægen), mens dybe sår straks skal tilses af dyrlægen. Forandret og tynd afføring, pjusket pels og tydelige ændringer i dyrets adfærd kan alle være tegn på infektionssygdomme – opsig da dyrlægen. Diarré kan forårsages af for megen fodring med frugt.

Øvrige informationer

Vladimír Motyčka, Gilles Gonthier

Hhv. sibirisk (*Tamias sibiricus*) og canadisk (*T. striatus*) jordegern.

Sibirisk jordegern findes i Nordasien samt Nordøsteuropa og canadisk jordegern i det østlige Nordamerika i bl.a. skov og steppe. Ingen af dem er truede. De egner sig dårligt til børn, da de er aktive og ømtålelige over for håndtering. Foto:

Slutblok

Udarbejdet af Dyrenes Beskyttelse (www.dyrenesbeskyttelse.dk) i samarbejde med Dansk Primat Sammenslutning - Foreningen for Exotiske Pattedyr (www.aber.dk).

Pasningsvejledningen indeholder generel information om pasning af en dyreart/dyregruppe.

Yderligere oplysninger kan findes på biblioteket eller på ovennævnte og andre hjemmesider.

Pasningsvejledningens faglige indhold er godkendt af Rådet vedrørende hold af særlige dyr den 4.12.2013 i henhold til bekendtgørelse om erhvervsmæssig handel med dyr.